

Посилання на статтю

Родіонова О.Ю. Логістичні системи в ресурсному забезпеченні потенціалу підприємств / О.Ю. Родіонова // Управління проектами та Розвиток виробництва: Зб.наук.пр. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2012. - № 1 (41). - С. 83-88. - Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/41/12royzpp.pdf>

УДК 65.012

О.Ю. Родіонова

ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ В РЕСУРСНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто теоретичні питання дослідження логістичних систем в ресурсному забезпеченні потенціалу підприємств. Розглянуто модель інформаційного забезпечення логістики підприємства. Рис. 3, дж. 9.

Ключові слова: ресурси, потенціал, інформація, логістика, забезпечення, структура.

А.Ю. Родионова

ЛОГИСТИЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ В РЕСУРСНОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ

Рассмотрены теоретические вопросы исследования логистических систем в ресурсном обеспечении потенциала предприятий. Рассмотрена модель информационного обеспечения логистики предприятия. Рис. 3, дж. 9.

Ключевые слова: ресурсы, потенциал, информация, логистика, обеспечение, структура.

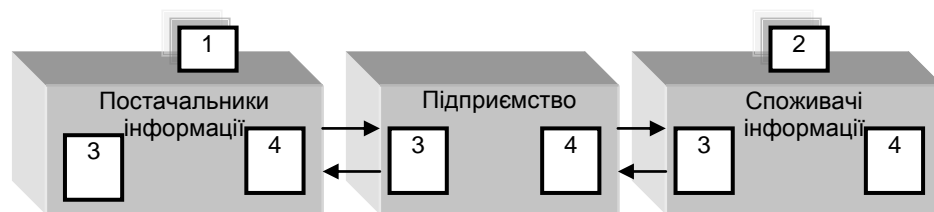
O.Y. Rodionova

LOGISTICS SYSTEMS IN RESOURCE POTENTIAL OF SOFTWARE COMPANIES

Theoretical research questions of logistics systems in resource providing potential business. The model information of logistics enterprises. Figure. 3, j. 9.

Keywords: resources, potential, information, logistics, maintenance, structure.

Постановка проблеми. Динаміка розвитку економічних процесів, жорсткі ресурсні обмеження приводять до істотного зростання швидкості матеріальних, транспортних, фінансових та інформаційних потоків при скороченні кількості посередників у логістичних ланцюгах. Одночасно їхні учасники на основі єдиної інформаційної системи досягають переваг, що пов'язані зі зниженням загальних витрат, розподілом ризику і підвищенням якості функціонування всієї системи. Потенціал підприємства може істотно зрости завдяки залученню ресурсів і конкурентних інформаційних можливостей інших учасників. Особливості інтегрованої інформаційної логістики спрямовують дію на ефективність, продуктивність і потенціал підприємства: формування і використання ключових компетенцій, що веде до особливо ефективного поєднання інформаційних ресурсів, яких конкуренти не мають у своєму розпорядженні; збереження стабільних ключових компетенцій у довгостроковій, стратегічно значущій перспективі; можливість клієнтів витягувати вигоди для себе, готовність оплачувати додаткові послуги.

Аналіз досліджень і публікацій. В роботах вчених Б. Бармакова, А.В. Дороніна, О.П. Костенка, В.О. Новака та ін. достатньо уваги приділяється управлінню інформаційними ресурсами підприємств [1-4]. В роботах С.П. Азізова, П.Т. Саблука, П.К. Канінського, П.С. Березівського характеризується і галузевий аспект інформаційного забезпечення, зокрема, в сфері АПК [5-9]. В роботах вчених приділяється увага і інформаційному забезпеченню процесів. Проте дослідження питань з розглядом інформації як ресурсу і аналізу питань використання логістичних процесів в сфері інформаційного забезпечення у системі ресурсного забезпечення потенціалу підприємств висвітлено недостатньо, що обумовлює актуальність подальших досліджень.

Мета статті – наведення даних з дослідження логістичних систем в ресурсному забезпеченні потенціалу підприємств.

Основний матеріал досліджень. Інтегрований логістичний підхід до управління інформаційними ресурсами забезпечення розвитку потенціалу підприємств орієнтований на всіх учасників інформаційного ланцюга. Ланцюг цінностей містить такі сфери ефективності: зв'язок із постачальниками інформації (1); зв'язок зі споживачами інформації (2); технологічні процеси обробки і зберігання інформації всередині підприємства (3); логістичні процеси між підрозділами всередині підприємства (4). На рис. 1 показано основні елементи логістики і інформаційне забезпечення підприємства.

Підприємства, що належать до інтегрованих ланцюгів постачань, спрямовані на істотне зниження витрат за рахунок швидшої оборотності ресурсів, скорочення часу виконання замовлення, координації транспортної роботи з мережею постачальників.

Рис. 1. Елементи логістики і інформаційне забезпечення

Серед ключових сфер компетентності інформаційної логістики виділяють: управління архівами (УА); передача інформації (ПІ); логістична інфраструктура (ЛІ); аналітичний відділ (АВ); обробка, сортування та аналіз (ОСА); логістична інформація (ЛІ). Кожна з вказаних сфер забезпечує підвищення загальної ефективності інформаційних логістичних процесів підприємства. Це дозволяє побудувати інтегровану модель інформаційного забезпечення логістики підприємства, наведену на рис. 2.

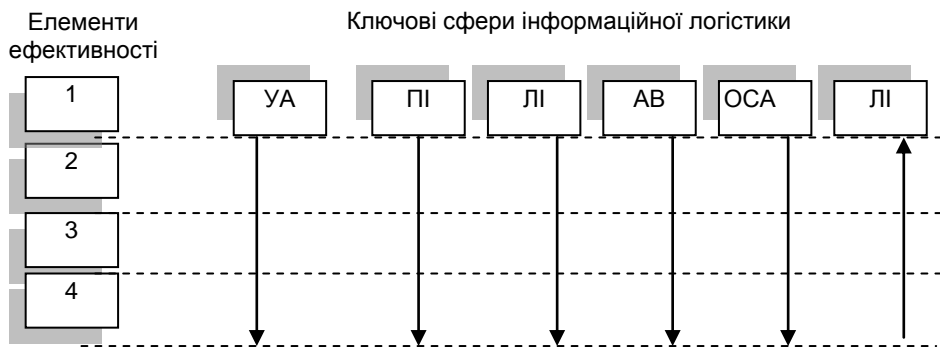

Рис. 2. Модель інформаційного забезпечення логістики підприємства

Така структура співвідношень може бути основою побудови матриці в моделі "постачальник – споживач". Використання для її обробки обчислювальної техніки дозволяє знизити витрати завдяки ефективнішому управлінню інформаційними потоками, збільшенню їх швидкості і координації. Поняття "інформаційний ресурс" розглядається для підприємства як економічна категорія. Управління інформаційними ресурсами підприємства означає: оцінку інформаційних потреб на кожному логістичному рівні і у межах кожної функції логістичного менеджменту; вивчення і раціоналізацію документації, організацію ефективного обміну електронними документами; подолання проблем несумісності типових даних; створення системи управління даними.

У результаті взаємодії ІТ та інформаційних ресурсів створюється нова логістична інформація, яка передається в розпорядження користувачів – менеджерів з логістики підприємства. Комерційні організації, об'єднані в логістичний ланцюжок, зацікавлені в отриманні своєчасної і точної інформації на всіх рівнях управління. Основна увага повинна бути приділена вивченню структури ресурсу і його використанню, включаючи дію на динаміку зміни логістичних витрат. Інформаційне забезпечення через інструменти інформаційної інтеграції охоплює стратегічний, тактичний і оперативний рівні діяльності підприємства. Головне – цілеспрямоване використання логістичної інформації як ресурсу в логістичному ланцюжку. На рис. 3 наведена система управління інформаційними ресурсами підприємства.

Відповідно, незадоволення інформаційним забезпеченням підприємства свідчить, як правило, про відсутність необхідної інформації про ринки, транспортні процеси, умови фінансово-кредитної системи; запізнілість надходження інформації у відповідь на запити; неузгодженість між рівнем професійної підготовки персоналу, що створює логістичну інформацію, і персоналом, що використовує її; нерозвиненість комунікативної мережі між різними об'єктами логістики підприємства; невиправданість обмежень доступу до інформаційних ресурсів і їхнє використання; неактуальність накопичуваної інформації, викликаної зміною проблем і завдань у користувачів логістичної інформації; відсутність ефективних методів спостереження за якістю інформаційних ресурсів.

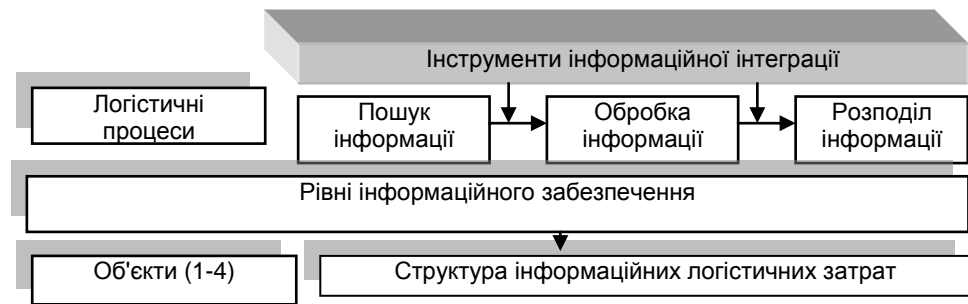

Рис. 3. Система управління логістичними інформаційними ресурсами підприємства

Ставлення до логістичної інформації як до ресурсу означає, що за аналогією з використанням інших ресурсів повинен бути створений ефективний механізм управління ними на базі єдиних стандартів інформаційного забезпечення підприємства.

На тлі стрімкого розвитку Internet-технологій ефективні ланцюги постачань відіграють велику роль в успішному розвитку підприємств. Першим кроком на шляху виходу підприємства в мережу Internet повинне бути не створення тільки Web-сайту, а перегляд, що є у підприємства логістичних процесів і управління ними.

Серед ефективних методів логістики вирішення інформаційних проблем підприємства слід виділити технології SCMI (Supply Chain Management Information) – "управління ланцюгами постачань інформації". Сучасні системи SCM успішно вирішують завдання координації, планування і управління процесами постачання, складування і транспортування.

Управління постачаннями нерозривно пов'язане з автоматизацією планування внутрішніх ресурсів – інформаційними системами категорії ERP. Ефективний механізм постачань, що вміщує й одну з головних її складових – транспортування, може бути створений в підприємства на основі оптимізації бізнес-процесів. Організація логістичних процесів у межах SCM ґрунтується на обробці інформації про весь логістичний ланцюжок, що об'єднує кілька підприємств за допомогою інформаційно-технологічних засобів. Істотний потенціал, який уже сьогодні характеризує різні варіанти управління ланцюжками, може бути збільшений, якщо своєчасно зрозуміти ринкові тенденції розвитку.

Інструментарій SCM сприяє забезпеченню швидкого і правильного обміну інформацією між партнерами про реальний і прогнозований попит з боку клієнтів, про запаси, що змінюються, транспортно-складські потужності. За допомогою інформаційного інструментарію SCM у наш час виконуються більшість вимог, що висуваються до вирішення завдань з управління всім ланцюжком постачань.

Не завжди використовуються всі функціональні можливості SCM. У більшості випадків застосування подібних засобів замикається усередині одного підприємства і достатньо рідко поширюється на кількох учасників логістичного ланцюжка. Саме проблема створення електронного інтерфейсу між постачальником інформації, її споживачем і іншими учасниками інформаційного ланцюжка є особливо актуальною. Створення і експлуатація SCM ефективні тільки в тому випадку, якщо вони інтегровані в загальнокорпоративні бізнес-процеси, убудовані в систему планування і управління ресурсами.

Підставою для створення такого механізму у сфері економіки наукоємної продукції України може бути система міжнародних стандартів електронного бізнесу з управління матеріальною частиною SPEC 2000. Ці стандарти широко

використовуються інформаційними постачальниками і споживачами в промисловості і авіаційній індустрії різними країнами світу. SPEC 2000 організований в автономні модулі (розділи стандарту), призначені для таких сфер логістичного управління: постачання, планування закупівель, адміністрування порядку взаємодії, виписування рахунків замовникові, інформації і обміну даними, команд зв'язку, адміністрування порядку ремонту, штрихового кодування, надійності збору/обміну даними, гарантій виконання, даних щодо конфігурації постачань.

Для досягнення зазначених цілей, на додаток до SPEC 2000, доцільно використовувати вузькоспеціалізований стандарт ISO 10303, відомий як STEP (Standard for the Exchange of Product data). Цей значно поширений в ЄС стандарт може бути вбудований у структуру системних стандартів постачань і управляти модулем "Інформація і обмін даними". За допомогою подібної інтеграції ефективно вирішується проблема міжгалузевої взаємодії різних підприємств у галузі електронного обміну даними про продукцію і процеси постачання протягом усього життєвого циклу.

Така проблема виникає унаслідок застосування нестандартизованого формату даних, а також наявності гетерогенного комп'ютерного середовища в цілому. Це означає, що різні підприємства, що входять в ланцюг постачань, мають різні, інколи несумісні, комп'ютерні системи. Крім того, нестандартизовані формати даних призводять до виникнення невідповідності в інформації при її використанні в управлінні, що стає причиною до помилок в документації і відсутності синхронізації в бізнес-процесах.

Поза сумнівом, ця проблема може бути вирішена шляхом розширення і ускладнення комп'ютерних систем. Проте це веде до величезних витрат на модернізацію систем, тоді як STEP дає можливість вирішити проблему і при цьому уникнути істотних витрат. Стандарт STEP забезпечує механізм, що дозволяє уявляти дані про продукцію в такому форматі, що при передачі з однієї системи в іншу інформація залишається повною і без змін, незалежно від конкретної системи. Це сприяє ефективному обміну даними між постачальниками і споживачами і приводить до оптимізації всіх процесів, – від проектування до збуту, зниження сукупних витрат, а також підвищення рівня безпеки інтегрованого ланцюжка постачань. У промисловості західних країн є приклади успішного застосування STEP, які показують безперечні вигоди від його впровадження.

Як комунікативне середовище може бути використана корпоративна мережа, побудована на основі IP-протоколу, аналогічна до європейської (ENX) або американської (ANX), чи приватна віртуальна мережа (VPN) на базі Internet. Таким чином, для реалізації механізму саморегулювання інтегрованої ланцюжок постачань повинен містити логістичну ІС, впливаючи на "критичні точки" і згладжуючи різкі коливання всієї системи. Логістична ІС зіставляє шаблон, що спочатку передбачається (планований), за інформацією, отриманою від партнерів і кореспондентів з допомогою цієї системи, потім дані аналізуються і, залежно від результатів, ухвалюється рішення з врегулювання ситуації. Далі інформація негайно передається в центр призначення. Дуже важливо, щоб дані надходили в пункт призначення своєчасно.

Створення механізму саморегулювання в інтегрованих ланцюжках інформаційних постачань підприємства, побудованого на основі міжнародних стандартів, дозволяє: істотно знизити кількість архівних даних; оптимізувати процеси, що здійснюються у ланцюжку постачань інформації від джерела до споживача; забезпечити фундамент для побудови "електронного" ланцюжка постачань (мережі) на основі скоординованих рішень; підвищити безпеку і

продуктивність ланцюжка постачань в цілому; знизити кількість помилок у документації і управлінні. Застосування сучасних інформаційних логістичних технологій сприятиме підвищенню потенціалу підприємства.

Завдання інформаційного забезпечення системи залежить від основних функцій, що виконуються її структурами. Інформаційне забезпечення повинне забезпечувати користувачів підприємства інформацією, необхідною для виконання ними своїх професійних обов'язків. Система повинна мати можливість розподіленого зберігання і обробки інформації, накопичення інформації в банках даних в місцях використання, надання користувачам автоматизованого, санкціонованого доступу до інформації, одноразового її введення і багаторазового, багаточільового використання. Повинен бути забезпечений інформаційний взаємозв'язок як між завданнями, що вирішуються кожною функціональною підсистемою, так і з зовнішніми рівнями.

Інформаційні потоки є спрямованим стабільним рухом документів від джерел їхнього виникнення до одержувачів. Інформаційні потоки дають якнайповнішу картину інформаційної системи підприємства у зв'язку з тим, що за їхньою допомогою виявляються просторово-часові і об'ємні характеристики, відбивається динамічність інформаційних процесів і їхня взаємодія. Інформаційні потоки відображають організаційно-функціональну структуру підприємства.

Групування документів за функціональними напрямками відповідно до особливостей і призначення інформації, що міститься в них, визначає основні потоки інформації у структурі управління функціонуванням відділів підприємства [2].

Важливою складовою позаавтоматизованого інформаційного забезпечення є система класифікації і кодування. В умовах функціонування бази даних підприємства методи, способи кодування, раціональна класифікація номенклатури повинні слугувати повному задоволенню запитів користувачів, скороченню тимчасових і трудових витрат на заповнення документів і ефективному використанню обчислювальної техніки, оскільки дозволяють знизити обсяг і час на пошук інформації, необхідної для вирішення завдань, полегшити обробку інформації.

Інформаційні продукти є як засобом ведення діяльності, так і її результатом. Для повноцінного управління діяльністю підприємства необхідно синхронізувати і інтегрувати рух інформаційних потоків із потоками робіт, матеріальних і фінансових ресурсів, а це вимагає контролю, обліку, аналізу, планування, координації – тобто управління, централізованого й організаційно злагодженого [2, 5].

Інформаційні мережі і системи підприємства можна встановити по внутрішній локальній мережі, сучасні системи комунікації дозволяють суттєво прискорити інформаційний обмін, який дуже важливий в умовах конкуренції для розвитку потенціалу підприємств. На підприємствах можливе використання мережі SIPNET. SIPNET – це мережа Інтернет-телефонії (IP-телефонії), що забезпечує обмін голосовою і мультимедійною інформацією. IP-телефонія надає користувачам SIPNET можливість необмежено спілкуватися через Інтернет з усіма учасниками мережі SIPNET по SIP ID, здійснювати не тарифіковані з'єднання з абонентами. З підприємствами-абонентами звичайних міських мереж будь-якої країни користувачі мережі SIPNET можуть спілкуватися з будь-якого міста, де є Інтернет, причому за дуже низькими тарифами й із максимально можливою якістю, що відповідає варіанту підключення до Інтернету.

Висновки. Упровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення, обробки і збереження інформації, систем комунікацій і мереж дозволяє забезпечити підвищення потенціалу підприємств в кількох аспектах. По-перше, інформаційні системи і заходи сприяють швидкому обміну інформації, по-друге оптимізують рух інформації та її збереження, прискорюють швидкість та

підвищують якість управлінських рішень, результати яких впливають на стан потенціалу підприємства. По-третє, розгляд інформації як ресурсу вимагає специфічних способів, механізмів і систем з його управління. По-четверте, інформація має роль інструмента впливу на контактні аудиторії підприємства, отже, потребує специфічних умов і способів використання. По-п'яте, упровадження сучасних технологій має враження на споживачів і інші контактні аудиторії як демонстрація сучасності технологій, що використовуються у всіх напрямках і позиціонують підприємство як високотехнологічне і сучасне. По-шосте, за допомогою інформаційних мереж і програм полегшується і прискорюється оцінка всіх елементів і систем діяльності підприємства, зокрема, й і оцінка стану потенціалу. За допомогою інформаційних мереж будь-який відділ підприємства може оцінити власний внесок в розвиток потенціалу на підставі відповідних програм оцінок, які мають своєчасно відображати оцінку потенціалу. Отже, інформаційні й комунікативні системи суттєво впливають на формування і розвиток потенціалу підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бармаков Б. Информационные системы [Електр. ресурс] / Б. Бармаков // Управление компанией, 2007. – № 2. – Режим доступа: www.profit-labs.ru.
2. Доронин А.В. Информационное обеспечение управления организацией / А.В. Доронин // Экономика, менеджмент, підприємництво. – Луганськ: ВНУ ім. В. Даля. – 2008. – Вып. 19 (1). – С. 156 – 164.
3. Костенко О.П. Інформаційні системи і технології маркетингу / О.П. Костенко. – К.: Професіонал, 2008. – 320 с.
4. Новак В.О. Інформаційне забезпечення менеджменту / В.О. Новак. – К.: Кондор, 2007. – 424 с.
5. Азізов С.П. Організація аграрного виробництва і бізнесу: [підручник] / С.П. Азізов, П.Т. Саблук, П.К. Канінський. – К.: ННЦ ІАЕ, 2006. – 790 с.
6. Березівський П.С. Організація виробництва в аграрних формуваннях / П.С. Березівський. – К.: ЦУЛ, 2005. – 632 с.
7. Богачев В.И. Агропромышленный комплекс Украины в реформируемой системе рыночных отношений / В.И. Богачев // Земельна реформа в Україні. Матеріали студентської науково-практичної конференції ["Земельний кодекс України та шляхи підвищення ефективності використання земельних ресурсів"] (Луганськ, 9-11 квіт. 2002 р.). – Луганськ: ЛНАУ, 2002. – С. 7-11.
8. Бронская Е.Ю. Актуальность стратегического управления аграрным предприятием в рамках вступления Украины в ВТО / Е.Ю. Бронская // Экономика: проблеми теорії та практики. Зб. наук. праць. – Вип. 238: в 5 т. – Т 3. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 506-517.
9. Экономика сільського господарства: навчальний посібник / [В.К. Збарський, В.І. Мацибора, А.А. Чалий та ін.]; за ред. В. К. Збарського. – К.: Каравела, 2009.– 264 с.

Рецензент статті
д.е.н., проф. Гончаров В.М.

Стаття надійшла до редакції
20.02.2012 р.